

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

23 ביולי 2012

719

ד' באב התשע"ב

עמוד

הצעת חוק חשיפת זהותו של מפרסם תוכן ברשת תקשורת אלקטרונית, התשע"ב-2012 1376

הצעת חוק חשיפת זהותו של מפרסם תוכן ברשת תקשורת אלקטרונית, התשע"ב-2012

הגדרות

1. בחוק זה –

"בית משפט" – בית משפט השלום;

"הפרת זכות קניין רוחני" – הפרה לפי אחד או יותר מהחוקים המנויים בתוספת;

"מחשב" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

"פרטי מידע" – לרבות נתון טכנולוגי שהוא חלק מפרוטוקול התקשורת בין מחשבים, המסייע לאיתור של מחשב או של רשת מחשבים שבאמצעותם פורסם תוכן ברשת תקשורת אלקטרונית;

"רשת תקשורת אלקטרונית" – רשת האינטרנט, וכן כל רשת תקשורת ציבורית אחרת שהשר, בהתייעצות עם שר התקשורת, קבע בצו;

"השר" – שר המשפטים.

בקשה לחשיפת זהות של מפרסם

2.

אדם שטוען כי פרסומו של תוכן ברשת תקשורת אלקטרונית מהווה כלפיו עוולה בנוזקין או הפרה של זכות קניין רוחני שלו, וזהותו של מי שפרסם את התוכן כאמור (בחוק זה – המפרסם) אינה ידועה לו, רשאי לבקש מבית משפט להורות לאדם הנקוב בבקשה (בחוק זה – המשיב) למסור לבית המשפט פרטי מידע לגבי המפרסם, המצויים ברשותו והנדרשים לשם הגשת תביעה נגד המפרסם בשל אותה עוולה או הפרה (בחוק זה – בקשה לחשיפת זהות).

דבריו הסבר

בע"מ (תק – על 2010(1) 10230), כי בדין הישראלי לא קיימת מסגרת דינונית מתאימה שלפיה יכול אדם לפנות לבית המשפט בבקשה שיורה לצד שלישי לחשוף את זהותו של גולש אנונימי ברשת האינטרנט, וקרא למחוקק להסדיר את הנושא. גם בפסק דין שניתן לאחרונה בע"א 2183/09 The Football Association Premier League Limited נ' פלוני ואח' (תק-על 2012 (2) 2608), קרא בית המשפט העליון למחוקק להסדיר את הנושא. בהתאם לכך, מטרתו העיקרית של חוק זה היא לקבוע במפורש את המסגרת הדיונית כאמור.

יובהר, שההליך הדיוני המוצע בהצעת חוק זו אינו בא לגרוע משאר הסמכויות הדיוניות הנתונות לבית המשפט, לפי כל דין, לצורך ניהול הליך אורח, ובית המשפט יוכל לעשות שימוש בסמכויות כאמור גם בהליך לפי החוק המוצע.

סעיפים
מוצע להסדיר בחקיקה אפשרות של אדם לפנות לבית משפט השלום, בבקשה שיורה לאדם אחר למסור לו פרטי מידע לגבי אדם שפרסם ברשת תקשורת אלקטרונית, באופן אנונימי, תוכן, שפרסומו מהווה כלפיו עוולה בנוזקין או הפרה של זכות קניין רוחני שלו המוגנת באחד או יותר מהחוקים המנויים בתוספת המוצעת (להלן – בקשה לחשיפת זהות).

כללי
בשנים האחרונות, כחלק מההתפתחות הטכנולוגית, הפכה רשת האינטרנט לאמצעי נגיש ויעיל לתקשורת וכן לאיסוף ולהפצת מידע, ומהווה זירה להבעת דעות והשתתפות בשיח הציבורי כמעט בלא מגבלות. אחד ממאפייניה של רשת האינטרנט הוא האפשרות להתבטא באופן אנונימי – מאפיין שטומן בחובו יתרונות וחסרונות כאחד. הזכות להתבטאות אנונימית מגלמת בתוכה שתי זכויות יסוד חשובות: הזכות לחופש ביטוי והזכות לפרטיות. האנונימיות מאפשרת לאדם להימנע מחשיפת פרטיו האישיים מקום שבו הוא אינו מעוניין בכך, וכן, לעתים, היא כשלעצמה מאפשרת את התבטאותו של אדם, שכן מצבים שבהם אדם שלא יוכל להתבטא באנונימיות יעדיף שלא להתבטא כלל.

עם זאת, אין לראות ברשת האינטרנט "עיר מקלט" המאפשרת ביצוע מעשי עוולה או הפרת זכויות בלי לתת על כך את הדין. כנגד הזכות להתבטא ולפעול באופן אנונימי עומדת זכותו של מי שסבור כי ניוזק מהתוכן שהופץ, לגשת לערכאות לצורך מיצוי הדין ואכיפת זכויותיו (כגון הזכות לשם טוב או זכות כלכלית), זאת כשם שזכאי היה לכך בזירה שאינה וירטואלית.

בית המשפט העליון קבע ברע"א 4447/07 רמי מור נ' ברק איטיסי [1995] החברה לשירותי בזק בינלאומיים

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

3. (א) סבר בית המשפט כי בקשה לחשיפת זהות מגלה עילה, אינה טורדנית או קנטרנית והוגשה כדי לאפשר למגיש הבקשה (בחוק זה – המבקש) להגיש תביעה נגד המפרסם, רשאי הוא להורות למשיב למסור לבית המשפט פרטי מידע המצויים ברשותו, אשר עשויים להביא לזיהויו של המפרסם.
- (ב) הורה בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), ימסור המשיב לבית המשפט פרטי מידע כאמור באותו סעיף קטן, ויודיע לבית המשפט ולמבקש אם ידוע לו על אדם נוסף שברשותו פרטי מידע אשר עשויים להביא לזיהויו של המפרסם.
- (ג) הודיע המשיב על אדם נוסף כאמור בסעיף קטן (ב), והמבקש ביקש לצרפו כמשיב נוסף בבקשה לחשיפת הזהות, רשאי בית המשפט להורות למשיב הנוסף כאמור בסעיף קטן (א); הורה בית המשפט כאמור, יחולו הוראות סעיף קטן (ב) על המשיב הנוסף.
4. (א) סבר בית המשפט, על בסיס פרטי המידע שנמסרו לו לפי סעיף 3(ב), כי ידועה לו זהותו של המפרסם, יורה בית המשפט על המצאת הבקשה לחשיפת הזהות למפרסם, כפי שיוורה בית המשפט.
- (ב) המפרסם רשאי למסור בכתב לבית המשפט את עמדתו לגבי הבקשה לחשיפת זהותו; עמדת המפרסם כאמור תומצא גם למבקש, בלי לחשוף לפניו את זהותו של המפרסם.
5. (א) לא הודיע המפרסם לפי סעיף 4(ב) על הסכמתו לחשיפת זהותו, יחליט בית המשפט בבקשה לחשיפת הזהות על יסוד כתבי הטענות בהליך בלבד, ואם ראה צורך בכך – לאחר שהתקיים דיון בבקשה; ואולם בית המשפט לא יקבל טענת התנגדות של מפרסם

המצאת הבקשה למפרסם וקבלת עמדתו

החלטת בית המשפט בבקשה לחשיפת זהות

ד ב ר י ה ס ב ר

שהיא מספר ייחודי המשמש לזיהוי מחשב ברשת תקשורת אלקטרונית. נוסף על כך, יודיע המשיב לבית המשפט ולמבקש אם ידוע לו על אדם נוסף שיש ברשותו פרטי מידע ולוונטיים אשר עשויים להביא לזיהויו של המפרסם.

לסעיף קטן (ג)

הודיע המשיב על אדם נוסף כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי המבקש לבקש מבית המשפט לצרף אדם זה כמשיב נוסף בבקשה לחשיפת זהותו, ובית המשפט רשאי להורות למשיב הנוסף למסור לבית המשפט פרטי מידע המצויים ברשותו, אשר עשויים להביא לזיהויו של המפרסם. הורה בית המשפט כאמור, ימסור המשיב הנוסף לבית המשפט פרטי מידע כאמור, ויודיע לבית המשפט ולמבקש אם ידוע לו על אדם נוסף שברשותו פרטי מידע אשר עשויים להביא לזיהויו של המפרסם.

סעיף 4 סבר בית המשפט, בהסתמך על פרטי המידע שמסרו לו המשיבים, כי זהותו של המפרסם ידועה לו, יורה בית המשפט על המצאת הבקשה למפרסם, וזאת כדי לאפשר לו להביע את עמדתו לגבי הבקשה, בלי לחשוף את זהותו לפני המבקש והמשיבים.

הסכים המפרסם לחשיפת זהותו, המשך ההליך מתייתר. לעומת זאת, אם התנגד המפרסם או שלא הגיב במועד שנקבע לכך, ידון בית המשפט בבקשה לחשיפת זהותו במפורט בסעיף 5 המוצע. עמדתו של המפרסם תומצא גם למבקש, לאחר שיושמו מנגנוני פרטי זהותו של המפרסם.

סעיף 5 בית המשפט רשאי להיעתר לבקשה לחשיפת זהותו, אם הוכח להנחת דעתו כי קיים חשש ממשי, בהתבסס על ראיות לכאורה שהציג המבקש, שהמפרסם עשה כלפיו עוולה בניזקין או הפר זכות קניין רוחני שלו, וכן כי קיימת אפשרות סבירה שהתביעה העיקרית, אם תוגש,

רשת התקשורת האלקטרונית שבה פורסם התוכן יכולה להיות רשת האינטרנט או רשת אחרת שיקבע שר המשפטים, בצו, בהתייעצות עם שר התקשורת. זהותו של מי שפרסם את התוכן ברשת התקשורת האלקטרונית (להלן – המפרסם) אינה ידועה למבקש בשל כך שפרסום התוכן נעשה ברשת באופן בלתי מוזהה, והיא נחוצה לו לשם הגשת כתב תביעה נגד המפרסם בשל העוולה או ההפרה כאמור.

לפי המוצע, הערכאה המוסמכת לדון בבקשות לחשיפת זהות היא בית משפט השלום, שכן ככלל הסכומים הנתבעים בתביעות מסוג התביעות שיוגשו בעקבות חשיפת זהות המפרסם לפי החוק המוצע, אינם עולים על הסכומים שבסמכות בית משפט השלום לדון בהם, בהתאם לכללי הסמכות העניינית הקבועים בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – חוק בתי המשפט).

סעיף 3 לסעיף קטן (א)

מוצע כי בית המשפט יורה לאדם הנקוב בבקשה לחשיפת זהות (להלן – המשיב) למסור לבית המשפט את פרטי מידע המצויים ברשותו אשר עשויים להביא לזיהויו של המפרסם, רק אם סבר כי הבקשה מגלה עילה ואין היא טורדנית או קנטרנית. כמו כן על בית המשפט להשתכנע כי הבקשה הוגשה כדי לאפשר למבקש, לאחר שיהיו בידיו פרטי זהותו של המפרסם, להגיש נגדו תביעה בשל העוולה בניזקין או ההפרה של זכות קניין רוחני, שנגרמו לו לפי טענתו.

לסעיף קטן (ב)

המשיב ימסור לבית המשפט, ולו בלבד, את כל פרטי המידע שמצויים ברשותו ועשויים להביא לזיהויו של המפרסם. פרטי מידע אלה עשויים להיות פרטים המזהים את המפרסם, או שעשויים להביא לזיהויו בשילוב עם פרטים נוספים. דוגמה לפרט מידע היא כתובת IP של המפרסם,

לחשיפת זהותו, אם שוכנע כי זכותו של המבקש לטעון נגד טענת ההתנגדות כאמור, בלא חשיפת זהותו של המפרסם, נפגעת, בין השאר, בשל העדר חקירה נגדית.

(ב) הוכח להנחת דעתו של בית המשפט, בהתבסס על ראיות לכאורה שהציג המבקש, כי קיים חשש ממשי שהמפרסם עשה כלפיו עוולה בנויקין או הפר זכות קניין רוחני שלו וכי קיימת אפשרות סבירה שתביעה נגד המפרסם בשל אותה עוולה או הפרה תוכרע לטובת המבקש, רשאי בית המשפט להורות על מסירה למבקש של פרטי המידע לגבי המפרסם הנדרשים לו לשם הגשת התביעה כאמור, כפי שיורה בית המשפט.

השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובכלל זה לעניין סדרי הדין בבקשה לחשיפת זהותו.

השר רשאי, בצו, לתקן את התוספת.

תחילתו של חוק זה ארבעה חודשים מיום פרסומו, והוא יחול גם לגבי תכנים שפורסמו ברשת תקשורת אלקטרונית לפני תחילתו.

ביצוע ותקנות

6.

תיקון התוספת

7.

תחילה ותחולה

8.

תוספת

(סעיף 1 – להגדרה "הפרת זכות קניין רוחני")

- (1) פקודת הפטנטים והמדגמים, 1926²;
- (2) חוק הגנת כינויי מקור וציונים גאוגרפיים, התשכ"ה-1965³;
- (3) חוק הפטנטים, התשכ"ז-1967⁴;
- (4) פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972⁵;
- (5) חוק זכות מטפחים של זני צמחים, התשל"ג-1973⁶;
- (6) חוק זכויות מבצעים ומשרדים, התשמ"ד-1984⁷;
- (7) חוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999⁸;
- (8) חוק להגנת מעגלים משולבים, התש"ס-1999⁹;
- (9) חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007¹⁰.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 7 מוצע להסמיך את שר המשפטים להוסיף חוקים נוספים לרשימת החוקים שהפרה לפיהם מהווה הפרת זכות קניין רוחני לעניין החוק המוצע, או לגרוע חוקים מהתוספת האמורה.

סעיף 8 מוצע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה ארבעה חודשים מיום פרסומו, וזאת כדי לאפשר התקנת תקנות לעניין החוק המוצע, כאמור בדברי ההסבר לסעיף 6 לעיל.

עוד מוצע כי הוראות החוק המוצע יחולו גם לעניין תכנים שפורסמו ברשת תקשורת אלקטרונית לפני תחילתו של החוק המוצע.

תוכרע לטובת המבקש. עם זאת בית המשפט לא יבסס את החלטתו על טענת התנגדות לחשיפת זהותו של המפרסם, אם שוכנע כי נפגעת זכותו של המבקש לטעון נגדה בלא שזהותו של המפרסם ידועה לו. כך למשל, בשל העדר יכולתו לקיים חקירה נגדית כדי להפריך את טענתו של המפרסם. ככלל, החלטתו של בית המשפט תתקבל על בסיס כתבי הטענות, אלא אם כן ראה צורך לקיים דיון בעל פה.

סעיף 6 מוצע כי שר המשפטים יהיה ממונה על ביצוע החוק המוצע, ויהיה רשאי להתקין תקנות לצורך ביצועו, ובכלל זה תקנות לעניין סדרי הדין בבקשה לחשיפת זהותו. תקנות כאמור יכול שיוקנו גם במסגרת תקנות סדרי הדין הכלליים הנוהגים בבתי המשפט, שאותם מוסמך שר המשפטים לקבוע לפי סעיף 108 לחוק בתי המשפט.

² חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 1053, (א) 1076.

³ ס"ח התשכ"ה, עמ' 186.

⁴ ס"ח התשכ"ז, עמ' 148.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 26, עמ' 511.

⁶ ס"ח התשל"ג, עמ' 272.

⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 157.

⁸ ס"ח התשנ"ט, עמ' 146.

⁹ ס"ח התש"ס, עמ' 42.

¹⁰ ס"ח התשס"ח, עמ' 34.